

Kırmızı Fırıldak

Hikâyeler

Ahmet Baysal

phoenix

İçindekiler

Sunuş	7
Siyah Önlük.....	9
Tenis Topu	37
Ziyaretçi	61
Kırmızı Fırıldak	85
Bir Panayır Hikâyesi: Bulunmaz Adam.....	115
Bir Paketle Gelen Haber	173
Maskara	193

Sunuş

Ahmet Baysal, Bolu’da her kesimden herkesin tanıyıp sevdiği bir sima. Amcası İzzet Baysal’ın yaptığı hayırları yönetmesi ve bizzat yaptığı hayırlarla biliniyor. Onun keşfedilmeyen bir yönü olduğu, elinizdeki bu hikâye kitabıyla ortaya çıkıyor.

Ahmet Baysal’ın sahip olduğu güçlü kalem, belki çoğu kimseden önce öğrenmiştim. Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nde görev yapmaya başladığımdan bu yana İzzet Baysal’ın hayırlarına hayran kalırken, yeğenin vakıf için yazdıklarındaki ustalık ve akıcılık dikkat çekiyordu. Bu yeteneği Vakfın aynı zamanda görüşlerini kürsülerden mikrofonlardan aktırırkenki hitabet gücüyle de paralellik taşıyordu.

2005 yılında vakıf için kitap hazırlarken sık ve yakın görüşmelerimiz oldu. Amcası gibi o da alabildiğine alçak gönüllüydü. Gün geldi bizle birlikte yemekhanede yemek yedi, gün geldi sırlarını paylaştı.

Vakıfla ilgili biraz bilgiye sahip olan herkes gibi ben de şunu gördüm: Vakfın hikâyesindeki başrollerden ikincisi Ahmet Baysal’ındı. Hayatı da yazılmaya değer bir hikâyeydi. Bunu yazmak istedim. Ancak beklenmedik bir şart öne sürdü: “Bu yazdıklarını ancak benden sonra yayımlayabilirsin.” Gereğesinde kendince haklıydı, madem onu anlatacaktım, hayatını sonuna kadar izlemeliydim. “Kitabının basılmamasını isteyen bir yazar” olarak hala da izliyorum.

Hayatını anlatan kitapta elbette belgelere dayalı objektif bir anlatım olmalıydı. Ancak birçok belgeyi ve anlatımı da ondan

almam gerekiyordu. Bu nedenle gerek Bolu'da, gerekse yaşlılık hayatını geçirdiği İstanbul Yakacık'ta yaptığımız görüşmelerde bana hayatından kesitler aktarırken gençliğinde yazdığı bazı hikâyelerden bahsetti. "Gençlik hobisi" dediği bu yazarlık merakını ilk defa öğreniyordum. Merak ettim ve okumak için vermesini rica ettim. "Kimseye göstermediğim, edebi yanı olmayan şeyler" diye geçiştirdi ve vermek istemedi.

Zamanla hayatını anlatan kitap ilerleyip onu daha iyi tanımaya başlayınca gençliğinde yazdığı bu hikâyelerin onun ruh ve düşünce âlemini yansıtabilecek kesitler içerdiğini düşündüm. Sanırım 2010 yılı başlarıydı, telefon ederek birer kopyalarını göndermesini tekrar rica ettim. Bu sefer kırmadı, basılmaması ve "okunabilirliği hakkındaki" görüşümü bildirmem şartıyla gönderdi.

Kendine özgü akıcı bir tarzı vardı. Hikâyeleri bilgisayar ortamında kitap şekline getirerek, bir nüshasını kendisine gönderdim. "İlgiyle okunabileceklerine inanıyorum" şeklindeki görüşümü de bildirdim. Memnun olmuştu muhakkak, fakat yine de yayınlanmasını istemedi.

Eşi Solmaz hanımın görüşlerindeki objektifliğe çok güvendiğini biliyorduk. Nitekim sonradan söylediğine göre, ona gönderdiğim taslak kitabı vermiş ve hikâyeleri bir kere de onun okumasını ve fikrini söylemesini istemiş. Ondandır da "Sonu merak edilen hikâyeler, sanırım okunabilirler" cevabını alınca da bastırmaya karar vermiş. Benden de hikâyelere sunuş yazmamı istedi. Ben de memnuniyetle bu satırları kaleme aldım. Gençlik yıllarında yazdığı hikâyelerdir, sadece sonuncusu yaşlılık yıllarından bir anısıdır.

Bir defa okumaya başlayınca, hikâyelerin sonuna kadar bir solukta gideceğinizden eminim.

Selami Özsoy
Ekim, 2012

Siyah Önlük

İlkokulun son sınıfındayken biz erkek çocukların çok sevdiğimiz bir oyun vardı. İsmi “Düğüm Çözmece” koymuştuk ve bütün ders aralarında, oyun için elzem olan birkaç kıızı yakalayabilmişsek, hep bu oyunu oynardık. Erkek oyunu olmaca erkek oyunuydu, fakat kızsız da olmuyordu. Muhakkak bir veya bir kaçını habersiz yakalayabilmek gerekiyordu. Ne kadar kalabalık olsalar oyun da o derece zevkli olurdu. Bizim bağrışmalarımıza kızların ince çığlıkları karışır ve koridorlarda, gözlerimizden yaşlar boncuk boncuk oluncaya kadar gülmekten kırılırdık.

Oyunun esası, haberleri olmadan, kızların okul önlüklerini bağlayan kuşağın arkadaki fiyongunu çözüvermek, sonra da bütün erkek çocuklar, önlüğü çözülmüş kızın etrafında dört dönüp onu, kıpkırmızı olmuş yüzüyle, kuşağını tekrar bağlamaya çalışırken alaya almaktı. Çevresinde, halka halinde, vahşiler gibi tepinir, hep bir ağızdan:

“Siyah Önlük,
Altını gördük.”

diye bağrışırdık. Bu sırada kızın diğer arkadaşları koşuşur, zavalıya, birbirine karışan ellerle yardım etmeye çalışırlardı. Fakat bu

sefer de bir diğërimiz bir diğërinin kuşaağına asılıverirdi. Haydi bakalım, bu sefer de ona dönerdik:

“Siyah önlük,
Altını gördük.”

İnce çığlıklar birbirine karışırıdı. Bazısı zayıf yumrukları ile üzerimize hücum eder, kendi cinsinin pek acemice becerebildiği o erkek hareketiyle yumruğunu tutturamadan üzerimize sallardı. Bu sefer de arkasından bir başkamız onun kuşaağını çözüverirdi. O zaman daha da hoş olurdu. Kızın arkasından önlüğünün çözülmüş iki kanadı sarkar, içinden günlük entarisinin okul duvarları arasına hiç uymayan kırmızı beyazlı, pembeli mavili, çizgili, puanlı desenleri görünürdü. Evet, yeğâne gördüğümüz de bu olurdu. Fakat kızlar, gene de mahremiyetlerine girmişiz gibi utanır, kıpkırmızı olurlardı. Bu da bize yeterdi de artardı bile.

Bu oyun, çok iyi biliyorduk ki, onların da hoşuna gitmiyor değildi. Hatta ne kadar söylemeseler bile, onların da istediği bir oyun olduğunu bilirdik. Buna rağmen bizden köşe bucak kaçarlar, yakalanmamaya çalışırlardı.

Koridorlarda biz erkekler ortalarda dolaşırken, onlar sırtlarını karşılıklı duvarlara vermiş, yan gözlerle geçişimize bakarlardı. Duvardan ayrılmak cesaret isterdi. Buna rağmen bazıları, bizim dalgınlığımızdan istifade -esasında dalgın görünmeye çalışan biz olurduk-, birden karşı duvara fırlar, sırtıyla oraya yapışırıdı. O zaman hep birden onlar da başlarlardı bizimle alay etmeye:

“Siyah Önlük,
Deliye döndük.”

diye bağırırlardı. Belli etmezdik ama kızları kaçırdık diye deliye dönemesek bile gerçekten de kızardık.

İşte Nes, bu “Düğüm Çözmece” oyunu devresinde aramıza katıldı.

yor. Koşar adım uzaklaşırken kulaklarımı tıkamam gerek; mızıklamaları peşimi bırakmıyor.

O gece, geç vakte kadar Solmaz da ben de uyuyamadık. Gece yarısı kalktık, gecenin sessizliğinde Güzide Sitesinin önünden birkaç kere geçip döndük: Köpeğin sesi kesilmişti. Belli ki günün bunca macerasından sonra yorulmuş, uyuyakalmıştı.

Bir hafta sonra zaten şehre, kışlığa inecektik. O son hafta içinde, iş dönüşleri her gün onu ziyarete gittim. Beni görür görmez hemen mızıklamaya ve kuyruğunu sallamaya başlıyor, tasmaına asılıyor, kucaklaştığımızda da ilk işi ayaklarını omzuma atıp, dilini yüzüme uzatmak oluyordu. Fabrikadan tavuk kemikleri getirmeye de devam ediyor, fakat bunları kendim vermek yerine yeni sahibine bırakıyordum. Pire tozlarından kalanları da vermeyi unutmadım. Yeni sahibine de çok çabuk alışverişmişti. İyi kalpli, çocuğu henüz kucakta, yeni evli bir gençti. "Siz temelli indikten sonra, tasmaını da çıkarırım; artık bir yere gitmez!" diyordu.

Şehre indikten sonra, Kumburgaz'a gitmeye fırsat bulduğumuz hafta sonları onu ziyaret etmeyi ihmal etmedik. İyiye irileşmiş ve kışın soğuşunda biraz daha semirmişti. Hiçbir karşılaşmamızda da bana, yani bir zamanlar "sahibi sandığı", fakat sahip çıkmaya cesaretini gösteremeyen kişiye en ufak bir sitemde bulunmadı; hep sevgiyle, kuyruğunu sallayarak, hatta –kimbilir bana böyle geliyordu– hasretle karşıladı.

Evet, Maskara artık gerçek sahibini bulmuştu ve anlatmak istediğim hikâyeye de, hikâyeye denebilirse, işte, buydu.

Kumburgaz, 1982 yazından yaşanmış bir anı.